Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 13. julija 2017 *

„Predhodno odločanje – Izvajanje sistemov socialne varnosti – Delavci migranti – Oseba, ki opravlja dejavnost kot zaposlena oseba in samozaposlena oseba v dveh različnih državah članicah – Določitev zakonodaje, ki se uporablja – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 13(3) – Uredba (ES) št. 987/2009 – Člen 14(5b) – Člen 16 – Učinki odločb upravne komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti – Nedopustnost“

V zadevi C-89/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) z odločbo z dne 28. januarja 2016, ki je na Sodišče prispela 15. februarja 2016, v postopku

Radosław Szoja

proti

Sociálna poisťovňa,

ob udeležbi

WEBUNG s.r.o.,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi L. Bay Larsen (poročevalec), predsednik senata, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za slovaško vlado B. Ricziová, agentka,

— za češko vlado J. Vláčil in M. Smolek, agenta,

— za nizozemsko vlado C. S. Schillemans, M. Noort in M. Bulterman, agentke,

* Jezik postopka: slovaščina.

— za Evropsko komisijo D. Martin in A. Tokár, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 13(3) in člena 72 Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: osnovna uredba), ter členov 14 in 16 Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 (UL 2009, L 284, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012 (v nadaljevanju: izvedbena uredba), ter člena 34(1) in (2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Radosławom Szojo, poljskim državljanom, ki opravlja dejavnosti kot samozaposlena oseba na ozemlju Republike Poljske in kot zaposlena oseba na ozemlju Slovaške republike, in Sociálna poisťovňa (zavod za socialno zavarovanje, Slovaška, v nadaljevanju: slovaški zavod za socialno zavarovanje), ker ni vključen v slovaški sistem za zdravstveno zavarovanje, pokojninsko zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti.

Pravni okvir

Pravo Unije

Osnovna uredba

3 V uvodnih izjavah 1, 15, 17 in 45 osnovne uredbe je navedeno:

„(1) Pravila za koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti spadajo v okvir prostega gibanja oseb in morajo prispevati k izboljšanju njihovega življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev.

[…]

(15) Za osebe, ki se gibljejo v Skupnosti, mora veljati sistem socialne varnosti ene same države članice, da bi se preprečilo prekrivanje določb nacionalnih zakonodaj, ki se uporabljajo, in zaplete, ki lahko iz tega izhajajo.

[…]

(17) Vsem osebam, ki delajo na ozemlju ene države članice, je treba čimbolj učinkovito zagotoviti enako obravnavanje, zato je primerno določiti kot zakonodajo, ki se uporablja, zakonodajo tiste države članice, v kateri oseba opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe.

[…]

(45) Države članice ne morejo zadovoljivo doseči cilja predlaganih ukrepov, to je koordinacije ukrepov za zagotovitev učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb, in ga je zaradi obsega in učinkov ukrepov torej laže doseči na ravni Skupnosti. Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. […]“

4 Člen 1 te uredbe določa:

„V tej uredbi:

(a) ‚dejavnost zaposlene osebe‘ pomeni katero koli dejavnost ali enakovreden položaj, ki se kot tak obravnava v zakonodaji s področja socialne varnosti države članice, v kateri taka dejavnost ali enakovreden položaj obstaja;

(b) ‚dejavnost samozaposlene osebe‘ pomeni katero koli dejavnost ali enakovreden položaj, ki se kot tak obravnava v zakonodaji s področja socialne varnosti države članice, v kateri taka dejavnost ali enakovreden položaj obstaja;

[…]

(l) ‚zakonodaja‘ pomeni vse zakone, predpise in druge določbe ter vse druge izvedbene ukrepe [posamezne države članice], ki se nanašajo na področja socialne varnosti iz člena 3(1).

[…]

(n) ‚Upravna komisija‘ pomeni komisijo iz člena 71;

[…]“

5 Člen 11(1) navedene uredbe določa:

„Za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu s tem naslovom.“

6 Člen 13(1) in (3) osnovne uredbe določa:

„1. Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah, velja:

[…]

3. Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, velja zakonodaja države članice, v kateri opravlja dejavnost zaposlene osebe, ali, če opravlja tako dejavnost v dveh ali več državah članicah, zakonodaja, ki se določi v skladu z odstavkom 1.“

7 Člen 16 te uredbe, naslovljen „Izjeme od členov 11 do 15“, določa:

„1. Dve ali več držav članic, pristojni organi teh držav članic ali ustanove, ki jih ti organi imenujejo, lahko sporazumno določijo izjeme od členov 11 do 15, kadar je to v interesu določenih oseb ali kategorij oseb.

2. Prejemnik pokojnine ali pokojnin po zakonodaji ene ali več držav članic, ki stalno prebiva v drugi državi članici, je lahko na svojo zahtevo izvzet iz uporabe zakonodaje slednje države, razen če zanj ta zakonodaja velja zaradi opravljanja dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe.“

8 Člen 72 te uredbe določa:

„Upravna komisija:

(a) obravnava vsa vprašanja v zvezi z uporabo in razlago, ki izhajajo iz določb te ali izvedbene uredbe ali iz sporazumov ali dogovorov, sklenjenih v skladu z njimi, brez poseganja v pravice organov, nosilcev in oseb, da uveljavljajo te pravice v postopkih in pred sodišči, ki jih predvidevajo zakonodaje držav članic, ta uredba ali Pogodba;

[…]“

Izvedbena uredba

9 Člen 14(5)(b) Uredbe št. 987/2009, v različici pred spremembami, je določal:

„5. Za uporabo člena 13(1) osnovne uredbe oseba, ki ‚običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah‘ pomeni zlasti osebo, ki:

[…]

(b) nepretrgano opravlja izmenične dejavnosti, z izjemo postranskih dejavnosti, v dveh ali več državah članicah, ne glede na pogostost ali rednost menjavanja.“

10 Člen 14(5),(5b) in (8) Izvedbene uredbe določa:

„5. Za uporabo člena 13(1) osnovne uredbe oseba, ki ‚običajno opravlja dejavnost samozaposlene osebe v dveh ali več državah članicah‘ pomeni zlasti osebo, ki hkrati ali izmenično opravlja eno ali več ločenih dejavnosti samozaposlene osebe v dveh ali več državah članicah.

[…]

5b. Postranske dejavnosti se pri določitvi zakonodaje, ki se uporablja po členu 13 osnovne uredbe, ne upoštevajo. Za vse primere iz tega člena se uporablja člen 16 izvedbene uredbe.

[…]

8. Za namene uporabe člena 13(1) in (2) osnovne uredbe ‚znaten del zaposlitvene ali samozaposlitvene dejavnosti‘, ki se izvaja v državi članici, pomeni, da se tam izvaja količinsko znaten del vseh dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe, ki pa ni nujno glavni del teh dejavnosti.

[…]“

11 Člen 16 izvedbene uredbe določa:

„1. Oseba, ki svoje dejavnosti opravlja v dveh ali več državah članicah, o tem obvesti nosilca, ki ga je imenoval pristojni organ v državi članici stalnega prebivališča.

2. Imenovani nosilec kraja stalnega prebivališča brez odlašanja določi zakonodajo, ki se uporablja za zadevno osebo, ob upoštevanju člena 13 osnovne uredbe in člena 14 izvedbene uredbe. Ta prva določitev je začasna. Nosilec o tej začasni določitvi obvesti imenovane nosilce vseh držav članic, v katerih se dejavnost opravlja.

3. Začasna določitev zakonodaje, ki se uporablja, kot določa odstavek 2, postane dokončna v dveh mesecih potem, ko so bili nosilci, ki so jih imenovali pristojni organi zadevne države članice, v skladu z odstavkom 2 o njej obveščeni, razen če je zakonodaja že dokončno določena na podlagi odstavka 4 ali če vsaj eden izmed zadevnih nosilcev do konca tega dvomesečnega roka obvesti nosilca, ki ga je imenoval pristojni organ države članice stalnega prebivališča, da zaenkrat ne more sprejeti določitve ali da ima o tem drugačno stališče.

4. Kadar obstaja negotovost glede določitve zakonodaje, ki naj se uporablja, in morajo zato nosilci ali organi dveh ali več držav članic vzpostaviti stike, se na zahtevo enega ali več nosilcev, ki so jih imenovali pristojni organi zadevnih držav članic, ali pristojnih organov samih zakonodaja, ki naj se uporablja za zadevno osebo, določi sporazumno ob upoštevanju člena 13 osnovne uredbe in ustreznih določb člena 14 izvedbene uredbe.

[…]

5. Pristojni nosilec države članice, za zakonodajo katere se določi, da se začasno ali dokončno uporablja, o tej odločitvi brez odlašanja obvesti zadevno osebo.

6. Če zadevna oseba ne zagotovi informacij iz odstavka 1, se ta člen uporablja na pobudo nosilca, ki ga imenuje pristojni organ v državi članici stalnega prebivališča, takoj ko ta izve za okoliščine navedene osebe, morda prek drugega zadevnega nosilca.“

Slovaško pravo

12 Člen 3(1)(a) zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (zakon št. 461/2003 o socialnem zavarovanju), v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o socialnem zavarovanju), določa:

„Pridobitna dejavnost v smislu tega zakona – če ni drugače navedeno v posebni določbi ali mednarodnem sporazumu, ki prevlada nad zakonodajo Slovaške republike – pomeni dejavnost, ki izhaja iz pravnega razmerja, na podlagi katerega nastane

a) pravica do plačila za dejavnost zaposlene osebe v smislu posebne določbe, razen nedenarnega plačila, ki izhaja iz predhodnega pravnega razmerja, na katerem je temeljila pravica do plačila za dejavnost zaposlene osebe v smislu posebne določbe, izplačanega iz virov iz socialnega sklada,

[…]“

13 Člen 4(1) zakona o socialnem zavarovanju določa:

„Delavec za namene zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja ter nadomestila za brezposelnost, če ta zakon ne določa drugače, pomeni fizično osebo v okviru pravnega razmerja, na podlagi katerega nastane njena pravica do rednega mesečnega plačila v smislu člena 3(1)(a), (2) in (3) […].“

14 Člen 7(1)(c) zakona o socialnem zavarovanju določa:

„Delodajalec v smislu tega zakona pomeni:

[…]

c) za fizično osebo, ki opravlja pridobitno dejavnost v smislu člena 3(1)(a), (2) in (3),

1. fizično osebo, ki mora delavcu zagotoviti plačilo iz člena 3(1)(a), (2) in (3) ter ki stalno prebiva v državi članici Evropske unije ali v državi pogodbenici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki ni Slovaška republika, ali na ozemlju Švicarske konfederacije, ali v državi, s katero je Slovaška republika sklenila mednarodni sporazum, ki prevlada nad zakoni Slovaške republike, ali

2. pravno osebo, ki mora delavcu zagotoviti plačilo iz člena 3(1)(a), (2) in (3) ter ima sedež ali katere podružnica ima sedež v državi članici Evropske unije ali v državi pogodbenici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ali na ozemlju Švicarske konfederacije, ali v državi, s katero je Slovaška republika sklenila mednarodni sporazum, ki prevlada nad zakoni Slovaške republike.“

15 Člen 14(1)(a) zakona o socialnem zavarovanju določa:

„Obvezno zdravstveno zavarovani so:

a) zaposlena oseba v smislu člena 4(1) […]“

16 Člen 15(1)(a) zakona o socialnem zavarovanju določa:

„Obvezno pokojninsko zavarovani so:

a) zaposlena oseba v smislu člena 4(1) in (2) […].“

17 Člen 19(1) zakona o socialnem zavarovanju določa:

„Obvezno zavarovan za primer brezposelnosti je delavec, ki je obvezno zdravstveno zavarovan, če ta zakon ne določa drugače.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

18 R. Szoja je poljski državljan, ki je – kot je razvidno iz predložitvene odločbe – samozaposlena oseba na Poljskem, dejavnost zaposlene osebe pa opravlja na Slovaškem, kjer je od 1. februarja 2013 vpisan v nacionalni register zavarovancev.

19 Predložitveno sodišče navaja, da iz dopisov, ki sta si jih izmenjala Zaklad Ubezpieczeń Spolecznych (zavod za socialno zavarovanje, Poljska, v nadaljevanju: poljski zavod za socialno zavarovanje) in slovaški zavod za socialno zavarovanje, izhaja, da je poljski zavod za socialno zavarovanje, ker tožeča stranka iz postopka v glavni stvari stalno prebiva na Poljskem, kjer tudi opravlja dejavnost, odločil, da zanjo od 1. julija 2012 velja poljska zakonodaja na področju socialnega zavarovanja, in sicer v skladu z določbami člena 13(3) osnovne uredbe v povezavi z določbami člena 14(5)(b) izvedbene uredbe.

20 Ta odločitev poljskega zavoda za socialno zavarovanje je bila utemeljena s tem, da je dejavnost, ki jo R. Szoja opravlja na ozemlju Slovaške, postranska.

21 Ta zavod je zato 22. aprila 2013 v skladu s členom 16(3) izvedbene uredbe slovaškemu zavodu za socialno zavarovanje sporočil, da se za R. Szojo od 1. februarja 2013 uporabljala poljska zakonodaja.

22 Slovaški zavod za socialno zavarovanje ni nasprotoval tej začasni določitvi zakonodaje, ki se uporablja, tako da je ta določitev v skladu s členom 16(3) izvedbene uredbe postala dokončna.

23 Ta zavod je zato sklenil, da R. Szoja od 1. februarja 2013 pri svojem slovaškem delodajalcu ni bil obvezno zdravstveno in pokojninsko zavarovan ter zavarovan za primer brezposelnosti.

24 To odločbo je potrdil pritožbeni organ slovaškega zavoda za socialno zavarovanje.

25 R. Szoja je na nedoločen datum pri predložitvenem sodišču vložil pritožbo zoper sodbo z dne 3. decembra 2014, ki jo je izdalo Krajský súd v Žiline (regionalno sodišče v Žilini, Slovaška).

26 Predložitveno sodišče meni, da je poljski zavod za socialno zavarovanje preučil položaj R. Szoje na podlagi člena 14(5)(b) izvedbene uredbe, tako da je uporabil člen 13(1) osnovne uredbe, da bi odločil o njegovem položaju.

27 To sodišče pa meni, da se člen 13(1) osnovne uredbe nanaša samo na opravljanje dejavnosti kot zaposlena oseba, medtem ko gre v tem primeru za državljana, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, zaradi česar je navezna okoliščina za določitev prava, ki se uporablja, kraj, kjer zadevna oseba opravlja znaten del svoje dejavnosti, v skladu s členom 14(8) izvedbene uredbe.

28 Poleg tega je iz predložitvene odločbe razvidno, da se slovaški zavod za socialno zavarovanje ni skliceval na posebno konvencijo, ki odstopa od določb člena 13 osnovne uredbe in ki temelji na členu 16 te uredbe.

29 V teh okoliščinah je Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je mogoče člen 13(13) [osnovne uredbe], skupaj s pravico do dajatev socialne varnosti in socialnih služb, določeno s členom 34(1) in (2) [Listine], v okoliščinah spora o glavni stvari razlagati brez upoštevanja pojasnil iz člena 14 [izvedbene uredbe] in torej brez možnosti uporabe postopka iz člena 16 navedene uredbe, tako da krajši delovni čas ali nižje plačilo zaposlene osebe ne vplivata na izbiro nacionalnega prava, ki se uporablja v primeru hkratnega opravljanja dejavnosti zaposlene in dejavnosti samozaposlene osebe, in sicer da se navedeni člen 14 izvedbene uredbe ne uporablja za razlago člena 13(3) osnovne uredbe?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali lahko nacionalno sodišče – v primeru nasprotja glede uporabe med navedenima uredbama, torej med osnovno in izvedbeno uredbo, ki sta v obravnavanem primeru [osnovna uredba] in [izvedbena uredba] – njune določbe presodi na podlagi njune normativne moči, to pomeni na podlagi njunega hierarhičnega reda v pravu Unije?

3. Ali je mogoče razlago določb osnovne uredbe, ki jo je izvedla upravna komisija na podlagi člena 72 osnovne uredbe, obravnavati kot zavezujočo razlago institucije Evropske unije, ki jo mora nacionalno sodišče upoštevati, zaradi česar ne bi bilo mogoče vložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ali pa gre samo za eno od dopustnih razlag prava Evropske unije, ki jo mora nacionalno sodišče upoštevati kot enega od elementov, ki utemeljujejo njegovo odločitev?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

30 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je člen 13(3) osnovne uredbe v povezavi s členom 34(1) in (2) Listine mogoče razlagati, ne da bi se upoštevala člena 14 in 16 izvedbene uredbe.

31 V zvezi s tem je treba spomniti, da je v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, naloga Sodišča dati nacionalnemu sodišču koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča, s tega vidika pa Sodišče po potrebi preoblikuje vprašanja, ki so mu predložena (sodba z dne 18. maja 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, točka 21).

32 Poudariti je še treba, da se ob upoštevanju dejstev v postopku v glavni stvari, kot izhajajo iz predložitvene odločbe, ni treba sklicevati na člen 14(5)(b) izvedbene uredbe v različici pred spremembami, temveč na člen 14(5b) te uredbe.

33 Zato je treba prvo vprašanje razumeti tako, da se z njim želi izvedeti, ali je treba člen 13(3) osnovne uredbe razlagati tako, da je za določitev nacionalne zakonodaje, ki se na podlagi te določbe uporablja za osebo, kakršna je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, treba upoštevati zahteve iz člena 14(5b) in člena 16 izvedbene uredbe.

34 Kot je razvidno iz uvodnih izjav 1 in 45 osnovne uredbe, je njen namen zagotoviti koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti držav članic, da bi se zagotovilo učinkovito uresničevanje pravice do prostega gibanja oseb in s tem prispevalo k izboljšanju življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev oseb, ki se gibljejo v Uniji.

35 Člen 11(1) osnovne uredbe določa načelo uporabe ene zakonodaje, v skladu s katerim za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Namen tega načela je tako izogniti se zapletom, ki bi lahko nastali zaradi hkratne uporabe več nacionalnih zakonodaj, in odpraviti neenako obravnavanje, ki bi ga za osebe, ki se gibljejo v Uniji, lahko povzročilo delno ali popolno prekrivanje zakonodaj, ki se uporabljajo (glej v tem smislu sodbo z dne 9. marca 2006, Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, točka 21).

36 V skladu s prvo predpostavko iz člena 13(3) osnovne uredbe, katere namen je določiti nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici in dejavnost samozaposlene osebe v drugi državi članici, za to osebo velja zakonodaja države članice, v kateri opravlja dejavnost zaposlene osebe.

37 Tako v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem ni sporno, da R. Szoja hkrati opravlja dejavnost zaposlene osebe na Slovaškem in dejavnost samozaposlene osebe na Poljskem, je zanj treba šteti, da je zajet s prvo predpostavko iz člena 13(3) osnovne uredbe.

38 Vendar izvedbena uredba, katere namen je določiti pravila za izvajanje osnovne uredbe, v členu 14(5b) določa, da se postranske dejavnosti pri določitvi zakonodaje, ki se uporablja v smislu člena 13 osnovne uredbe, ne upoštevajo.

39 V zvezi s tem je, kot je bilo navedeno v točkah 20 in 22 te sodbe, iz predložitvene odločbe razvidno, da je v skladu z odločbo poljskega zavoda za socialno zavarovanje dejavnost, ki jo R. Szoja opravlja na ozemlju Slovaške, postranska in da je določitev zakonodaje, ki se uporablja, postala dokončna v skladu s členom 16(3) izvedbene uredbe.

40 Zato je treba določiti zakonodajo, ki se uporablja in velja za osebo, kot je R. Szoja, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, na podlagi člena 13(3) osnovne uredbe ob upoštevanju člena 14(5b) izvedbene uredbe, ki izključuje, da bi se upoštevale postranske dejavnosti.

41 Poleg tega je treba spomniti, da iz člena 14(5b) izvedbene uredbe izhaja, da se člen 16 te uredbe uporablja za vse primere iz člena 14. Zato je treba v primeru, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, upoštevati tudi člen 16 te uredbe, v katerem je naveden postopek, ki se uporabi za določitev zakonodaje, ki se uporablja v skladu s členom 13 osnovne uredbe.

42 V zvezi s tem je treba opozoriti, da so kolizijska pravila, določena v osnovni uredbi, zavezujoča za države članice in ni mogoče sprejeti, da bi zavarovane osebe, ki spadajo na področje uporabe teh pravil, onemogočale njihove učinke z možnostjo izbire, da se zanje ne uporabljajo (glej v tem smislu sodbo z dne 14. oktobra 2010, van Delft in drugi, C-345/09, EU:C:2010:610, točka 52).

43 Glede vprašanj predložitvenega sodišča v zvezi s členom 34 Listine je treba navesti, da ta člen ne vpliva na že navedene preudarke, ker nobena določba tega člena ne izključuje upoštevnosti uporabe členov 14 in 16 izvedbene uredbe v postopku v glavni stvari.

44 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 13(3) osnovne uredbe razlagati tako, da je za določitev nacionalne zakonodaje, ki se na podlagi te določbe uporablja za osebo, kakršna je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, treba upoštevati zahteve iz člena 14(5b) in člena 16 izvedbene uredbe.

Drugo vprašanje

45 Na drugo vprašanje glede na odgovor na prvo vprašanje ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje

46 Predložitveno sodišče želi s tretjim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 72 osnovne uredbe razlagati tako, da so odločbe upravne komisije zavezujoče.

47 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso postopek, uveden s členom 267 PDEU, instrument sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, s katerim prvo zagotavlja drugim razlago prava Unije, ki jo potrebujejo za rešitev obravnavanega spora (sklep z dne 20. julija 2016, Stanleybet Malta in Stoppani, C-141/16, neobjavljen, EU:C:2016:596, točka 6 in navedena sodna praksa).

48 Iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi to, da nujnost razlage prava Unije, ki je koristna za nacionalno sodišče, od tega sodišča zahteva, da opredeli pravne in dejanske elemente vprašanj, ki jih postavlja, ali vsaj razloži dejstva, ki so bila podlaga za ta vprašanja. V predložitveni odločbi morajo poleg tega biti navedeni jasni razlogi, iz katerih se je nacionalno sodišče spraševalo o razlagi prava Unije in iz katerih je menilo, da je treba Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje (sklep z dne 20. julija 2016, Stanleybet Malta in Stoppani, C-141/16, neobjavljen, EU:C:2016:596, točka 7 in navedena sodna praksa).

49 V zvezi s tem je treba poudariti, da namen informacij, ki jih vsebujejo predložitvene odločbe, ni samo omogočiti Sodišču, da zagotovi koristne odgovore, ampak tudi dati možnost vladam držav članic in drugim zainteresiranim strankam, da predložijo stališča v skladu s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije. Sodišče mora skrbeti za zaščito te možnosti, saj se na podlagi te določbe zainteresiranim strankam vročijo le predložitvene odločbe (sklep z dne 20. julija 2016, Stanleybet Malta in Stoppani, C-141/16, neobjavljen, EU:C:2016:596, točka 10 in navedena sodna praksa).

50 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da tretje vprašanje ne ustreza tem zahtevam, ker predložitvena odločba ne vsebuje dovolj dejanskih elementov glede obstoja natančne odločbe upravne komisije in morebitnih vplivov te odločbe na zadevo iz postopka v glavni stvari. Sodišče tako nima na voljo elementov glede razlogov, na podlagi katerih je zahtevana razlaga prava Unije potrebna za odgovor na to vprašanje. V teh okoliščinah države članice in drugi zainteresirani subjekti v smislu člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije v zvezi s tem vprašanjem niso mogli veljavno predložiti pisnih stališč oziroma so to lahko storili zelo na kratko.

51 Na podlagi zgornjih ugotovitev je tretje vprašanje treba šteti za nedopustno.

Stroški

52 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 13(3) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012, je treba razlagati tako, da je za določitev nacionalne zakonodaje, ki se na podlagi te določbe uporablja za osebo, kakršna je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe in dejavnost samozaposlene osebe v različnih državah članicah, treba upoštevati zahteve iz člena 14(5b) in člena 16 Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012.

Podpisi